

Neformālā Latvijas vēstures stunda “Dzīvojam laimīgi! “ Staiceles pilsētas bibliotēkā

Staiceles pilsētas bibliotēkā viesojās Latvijas Tautas frontes (LTF) pirmais priekšsēdētājs Dainis Īvāns. Sarunas tēma bija par un ap grāmatu “Gadījuma karakalps”. Savā izzinošā lekcijā, vienkāršā valodā, pusotras stundas laikā, vienreizēji tika izstāstīta visa Latvijas simtgades vēsture. Stāstījumā lika saprast, ka ikvienam latvietim, senču radu rakstos, ir kāds karavīrs, kāds brīvības cīnītājs. Autors prasmīgi un spilgti atspoguļoja un savija ar Latvijas vēstures faktiem, sava radnieka, Latvijas Bruņoto spēku un Latviešu leģiona virsnieka Pētera Lapaiņa militārā dienesta peripetijas. Sekojot stāstījumam par tām, nonācām līdz Trešajai atmodai. Laikam, kad parādījās pirmās neformālās kustības, kuras modināja latviešu tautu domāt par neatkarību. Runājot par atmodas laiku, bijušais politiķis

pieskaras gan LTF dibināšanai, gan politiskiem notikumiem, gan kultūrai, gan izglītotās tautas nozīmei vēsturiskos notikumos.

Dainis Īvāns norādīja faktus, kālab tieši viņš LTF pirmajā kongresā tika ievēlēts par priekšsēdētāju. Daudzi kongresā pulcējušies delegāti bija domājuši, ka LTF priekšgalā nostāsies Jānis Peters, tomēr viņš atteicies no kandidēšanas un uz šo amatu piedāvājis Daiņa Īvāna kandidatūru, kas bez iebildēm tikusi apstiprināta. Autors atklāja emocijas, cik ļoti satraukts viņš par to ir bijis, jo 33 gadu vecumā nebija vadījis pat trīs cilvēkus, tagad bija kļuvis par milzu organizācijas līderi.

Atmodas laika līderis norādīja, ka visu satraukto atmodas laiku viņu pavadījis vadmotīvs "Gara spēks pret karaspēku". Īvāns pats spilgti atcerējās gājienu uz Brāļu kapiem 1989.gada 25.martā. Kad, LTF valdes vadīts, 200 tūkstošu cilvēku gājiens nonācis līdz "stūra mājai". Viss gājiens apstājies un nolaidis karogus. Sajūtas bijušas neaprakstāmas, visa divsimttūkstošu cilvēku masa stāv, klusē, līst lietus. Tikai pēc vairākiem gadiem viens no tiem VDK darbiniekiem, kas tad bijis tai mājā iekšā, Dainim Īvānam atklājis, ka viņus pārņēmušas šausmas, lai gan sapratuši, ka neviens iekšā nelauzīsies." Gara spēks pret karaspēku, tas bija arī noteicošais barikāžu laikā un Baltijas ceļa laikā.

Noslēgumā Dainis Īvāns atgādināja, ka brīvība nav tikai reiz izkarota uz visiem laikiem, mums tā ir jāsargā, jāapzinās un jāuzvedas, kā brīvai tautai pienākas un nekad nedrīkst aizmirst, ka tik labi un droši mēs neesam dzīvojuši nekad.

Tikšanās un sarunas notika VKKF finansētā projekta "Dokumentālās prozas kaleidoskops – 4 "ietvaros.

Anita Strokša / Staiceles pilsētas bibliotēka